

Läkemedel och nedsatt njurfunktion

Doseringen av läkemedel som främst utsöndras via njurarna (renal elimination) bör vid nedsatt njurfunktion anpassas så att läkemedelskoncentrationen inte blir för hög och allvarliga biverkningar drabbar patienten. Detta är särskilt viktigt hos äldre eftersom njurfunktionen påtagligt minskar med stigande ålder.

Exempel på läkemedel med övervägande eller enbart renal utsöndring samt läkemedel med aktiva metaboliter som utsöndras via njurarna, se nedan. Listan är inte fullständig och den ersätter inte medicinsk, klinisk eller farmaceutisk bedömning.

Läkemedel

ACE-hämmare/ARB

Flera av ACE-hämmare/ARB utsöndras renalt. Njurprotektivt.

Kräver dosjustering. Följ kalium och kreatinin.

Antidepressiva

Gäller mirtazapin och duloxetin.

Antivirala medel

För valaciklovir och aciclovir finns risk för psykiska biverkningar vid höga doser.

Kräver dosjustering.

Antibiotika

Vissa antibiotika utsöndras renalt.

Kräver dosjustering.

Aminoglykosider kan ge en permanent njurskada.

Nitrofurantoin. Vid nedsatt njurfunktion ska dosen sänkas för att undvika neurotoxiska biverkningar. Kontraindicerat vid GFR <45 ml/min. Nitrofurantoin är inte effektivt mot urinvägsinfektioner vid GFR <40 ml/min på grund av signifikant minskad utsöndring av substansen i urinen.

Se Strama Nationell under relaterat. Under fliken Läkemedel finns det rekommendationer kring PO-antibiotika och IV-antibiotika vid nedsatt njurfunktion (använd Chrome som webbläsare).

Bisfosfonater

Läs mer i Faktadokument Osteoporos. Ska inte användas vid GFR <30 ml/min.

Antikoagulantia

Se Faktadokument Förmaksflimmer – Antikoagulantia, val av preparat.

Demensläkemedel

Gäller memantine. Kräver dosjustering.

Digoxin

Det utsöndras renalt.

Följ s-digoxin och anpassa dosen. Beakta risken för digitalisintoxikation vid nedsatt njurfunktion. Vid doser <0,13 mg per dag rekommenderas längre dosintervall.

Kaliumsparande diuretika (amilorid, spironolakton)

Risk för ackumulering av kalium.

Följ s-kalium, minska dosen eller sätt ut om kalium är förhöjt.

Kaliumsubstitution

Risk för ackumulering av kalium.

Följ s-kalium, minska dosen eller sätt ut om kalium är förhöjt.

NSAID

Kan ge upphov till minskad njurgenomblödning och minskat filtrationstryck.

Bör undvikas helt om möjligt.

ASA

Gäller högdos acetylsalisylsyra.

Litium

Har smalt terapeutiskt intervall som kan ge en permanent njurskada. Bör undvikas vid nedsatt njurfunktion

Opioider

Morfän kräver dosjustering.

Läkemedel vid neuropatisk smärta

Gäller gabapentin och pregabalin. Kräver dosjustering.

Perorala antidiabetika

Se Faktadokument Diabetes typ 2. Vissa kräver dosjustering, andra är kontraindicerade vid GFR <30 ml/min.

Metformin, sulfonureider, DPP-4 hämmare och SGLT-2-hämmare.

Byt till insulin.

Statiner

Gäller simvastatin och rosuvastatin (använd istället atorvastatin)

Tiaziddiuretika

Vid GFR <30 ml/min är effekten av tiazider dålig. Undantag är metolazon.

Byt till loopdiuretika.

Medel mot inkontinens

Gäller tolterodin, solifenacin, fesoterodin och mirabegron som kräver dosjustering.

För säkrare ordinationer vid nedsatt njurfunktion finns ett förskrivarstöd, se Njurfunktion Janusmed under relaterat.

Det är ett kunskapsstöd för ordination av läkemedel vid nedsatt njurfunktion för patienter över 18 år.

För att börja använda Janusmed njurfunktion, sök efter läkemedel/substanser först, för att sedan fylla i patientdata och skatta njurfunktionen i nästa steg. Om patientdata inte är ifyllda, ger Janusmed njurfunktion en generell rekommendation relaterad till normal dygnsdos och är inte specifik för patienten.

För att komma åt Janusmed via länken i Cosmic måste det finnas någon interaktion i läkemedelslistan. Alla ordinarie läkemedel följer med till beslutsstöden, där går det sedan att ta bort och lägga till läkemedel. Först kommer man till interaktionen. Via länken ”läs rekommendationer för alla ordinerade läkemedel (Janusmed)” får du tillgång till beslutsstödet Njurfunktion för den enskilde patientens läkemedelslista.